

Aanvraagbriefje Gelders Archief 21-03-12 11:59

Aanvraagnummer: 18307.8

Pasnummer: 5237BB41

Naam: Hage, R.C.

Datum bezoek: 21-03-2012

Tafel: 17

{
}

Nummer toegang: 0124

Nummer blok: 0124

Inventarisnummer: 5257

Nummer stuk: 5257

Beschrijving: 0124 - Hof van Gelre en Zutphen

Inventaris

3. Bescheiden van rechterlijke aard, herkomstig van het Hof van Gelre en Zutphen, 1543-1795, het Hof van Justitie, 1795-1802 en het Departementaal Gerechtshof, 1802-1811

3.1. Rechtspleging in eerste aanleg

3.1.2. Civiele zaken

3.1.2.1. Sententiën, procesdossiers en verdere bescheiden

Civiele procesdossiers, hoofdreeds, 1543-1811

N.B. Volgens P. Nijhoff, Registers op het archief, afkomstig van het voormalig Hof..., 1856, blz. 420, begon de reeks met 1547, terwijl over de jaren 1547-1599 veel ontbrak. De 16de-eeuwse dossiers waren reeds in 1837, toen het oude Hofgebouw gesloopt werd, bij de provinciale archieven geplaatst. Het overige werd in 1880 tegelijk met het door P. Nijhoff geordende Hofarchief naar het rijksarchief in Gelderland overgebracht. De rijksarchivaris mr. J.F. Bijleveld liet in 1889/90 de civiele procesdossiers uit de pakken nemen en opnieuw in chronologische volgorde rangschikken naar de data der sententiën in de desbetreffende zaken. Van de 1950 nummers, door W. A. baron van Spaen in zijn inventaris (zie inv. no. 6980) beschreven, waaronder vele procesdossiers, ontbraken er toen 298. Enkele dossiers treft men aan in de hierna beschreven tweede reeks (inv. nos. 5978-5985). Mr. Bijleveld heeft uit de hoofdreeds afgescheiden; 1° de appel-procesdossiers (inv. nos. 6317-6800, waar schijnlijk met inbegrip van de dossiers van revisiezaken, inv. nos. 6843-6862), 2° dossiers van zaken, welke met een accoord geëindigd waren (zie inv. Nos. 5986-6005). In de hoofdreeds, zoals zij thans is samengesteld, treft men echter naast de dossiers van zaken waarin een sententie uitgesproken is, een aantal dossiers aan van zaken welke met een acoord of op een andere wijze geëindigd zijn zonder einduitspraak. Een beschrijving van de dossiers is aanwezig, evenzo van de bijbehorenden kaarten en tekeningen. Zie inv. Nos. 6040-6066

5257

Depot en kast: Depot 4 / Kast 993 / Element 7

Opmerking

bezoeker:

Arde Hove van Gelderland,

Geveen met schuldige doch Weenend oijmoedichijit te kennen J^r. W^{olff}. Hen-
rich Dalt'er van Elwingen en sijn broertrout Joffre Maria van Wassenar
van Duivenvoorden, hoe dat sijn Supplicz nu meer als 4 Maenden lang te,
gehen hebbende, de eijde en finale expedite in haere saecke, verstaen dat
grieffern avont een sententie Interlocutoirs daerin gepronuntieert is, en dat
noch maar alleen in puncto exceptionis, en vorder geordineert daerin
ad primam post instantis natiuitatis ferias de ge proponeerte exceptien
van renvoy en litispendentie te deduceren, en de debatteeren, en dat so,
daerne Interlocutoirs haer Supplicz in deselve haere matrimoniële saecke
wel onverwacht voorkomt, als sijnde deselve in alle occasien van ex-
pedite boven anderen gefavoreert en privilegieert, de welcke
sijniet te min gehoorzaamlich sullen nae hooren; evenwel de Supplicz
des saecke wel prouderende en overwegende, als haer ten hoochsten
in eeren staet raeckente, en ten hasten gaende, sijn te raue gewor-
den, en dat wel vijf hooch dringende noot sijn op het demoeuichijte aen
V^{er} en W^{et}. Tadderebeeren en avel ernstlich lijdende, deselve onoverm-
dort en hant houdende de voorges. Interlocutoirs sijnstelich gelieve
T accordeeren dat ongeprejudiceert de saecke ten principale behoer-
weliche proclamatie een aenvang mogen nemen, sonder dat deselve
proclamatien eenich valderminste effect off solemnisatie sullen for-
teren off gewinnen, voor en alleer, bi. V^{er} en W^{et} in de saeck naeder
sall sijn erkent en gesentencieert, gelyck V^{er}, en W^{et} noch in gravio-
ri causa toe ge laeten hebben, vergangen en somer aen sijn
Jacobs van waegeningen Consenterende en toe laetende den selden
den voortganck van de proclamatie, niet teegenstaende sijn proefs
te Hove in cas van echtschap met den derte haer vijf stam, en
alwaer geen periculum in mora meer was als secker welckap
bij den selden met eenige lijdende ingegaen, daer ter contrarie
hier pregnanten ande onweder helpeliche swaerichijit te ver-

waachten aengesien de ehtſchap tusſchen Suſſke; en ver breekelich
en onnederſprekelich is, iae dat meer is de Suſſke; ſwanger ende
vrucht vanden geboren ſijnde voor de ſolennitate in Duiſſlant
alwaer hij Suſſke woont, en ſijn leuen ſall moeten eyndigen
voor geen eek geboorte gerekent off gehouden ſoude worden,
ſo dat de ſaecke hier niet meer int geheel ſijnde in alle geval deſe
proviſie meritiert, en der hochſten noodichheeft o vereijſcht te meer
ock te wijſt de ſaecke ten principaete dat d'ominſte ſwaerichijt
niet heeft, als Comende ſeen Broeder off Suſter d'ander mandich
ſijnde het vrouwen niet belotten, beſonder daer noch een moije
qua loco parentis est, ut non fratres ſan parin parem non habeat
imperioſum, het ſelve houwelick approbiert en ratificiert als
vijt hierbijgaende brief te ſien.

Dit doende

Wijff Henrick Sälker van
Elwigen

Cot
Dunston

Woe Edeel & Verwonderd Sijnde.

Also tot mijn kennisse gekoomen is, dat mijn
meeste ende welde suster dochter Maria van
Wassenaer de Inverwonderd proces is en was
trouwen door H. Ed. Mog. heeft instaannde,
ende int seker des betriegt, Tod saechd soo verand
gekoomen te sijn, dat sonder publicqin s'gand
ende instancie ~~in~~ onser Edele Sijnde als te
does, saer voortgenoomen sijnevelijc niet kan
weder belott, waer door wy betwoogen werden
omme alle s'gandael van onser geslachte af
te weeren, als saer Ed. Mog. seer gedien
stelyck te veroncken, dat het voors. proces
in t'korte maec werden geterminoort, wenne
wy ons ongenamen aegte, dat onse voors. s'
diegt door trouwe wort geest, als dat den
belott van die, des wees tot eger sonde werd
geopent: waeromme wij oock oordelen, mids
saechd soo verand is gedaecht, onse nover
& meeste, saer soo gerd tegen het voors.
sonnevelijc inspannende, soer qualijck s'
bedacht tot disputatie van saer
& onse illustre afkomst verhoeddelijck
poogende. waeromme wij andermace soer
verontelijck s'z recommandoond de opst
ditiv van de voors. saechd, welckend sal
wij ons soodanics hille, sonde soeligoort
als ons Emogd sal s'z, omme saer Ed. Mog.
toe te wonnen es gelijckelijck loods s'z
Sagge van in ende s'z naemdel, ende blijvers
Decemb. 1670

H. Ed. Mog. Dienere seer oeffmoedich
C. De Amoyse W. Schult van

[illegible]

Int Cragte van seker appointement Commissio-
nael vanden hoo van Hollandt in dato den 6. July
1640. gestelt op de weg aonden selven hoo gepresenteert
bij Wolt Henrich Saltzer van Olvingen. Is op
hinden den xxj des selven maent, des naemdaegs
de Cloche twee inken, wor ons Edward Crommoy
ende Frederick van Dorp Haden ordinaries inde hoo
hoo, als Commissaris ten, Besonde tot dinnit -
Driaen Goto. Substitut Wiltier vanden selven hoo
gecompareert Mr Maerten vander Gode, in ten
name onse van wege de zbroeders Bruaeste
vriende van Joutrouwe Maria van Wassenar ge
weg. ter eere

Inde alvordg voren Wolt Henrich Saltzer van Ol-
vingen weg. seker niet on compareerde, so in bij
den voren Mr Maerten vander Gode, aen ons Commis-
saris, vertoont seinge briden, van amours vanden
weg. daerint bleech dat de vervolginge die briden
heft aende voren Joutrouwe Maria van Wassenar
altans godden werde, was een continuatie van
voorgaende amours daerover sate heer vader sal in
sin leuen sate gade op gleton vidd in bewaerisse
gestelt. Ende is sulc de sache bij ons daer op
op ggeind

Wtgegeven voor eene
by den

Wt. Lotz

Wij den bij ons ondergeteekenen Advocaten, practiserende
voorden respectiven Hoven van Justitie in Hollandt,
sietter verbael ghonden, op den xxj. der maent July
xviij. achtentwintich, voorden Heeren ende Meesters
Gerart Cronon, ende Frederick van Dorp,
haeden ordinaris inden Hove provinciael van
Hollandt, als Commissarissen, int cragte van
sietter appointement Commissoriael vanden
voorsd Hove, in dato den vij. July daer to voren
geobfinciert, bij wijlt Hendrick Calser van
Elbingen, Verclaeren, dat volgens de stijle
ende practyque voor de voorsd Hoven van Justitie,
tot nog toe geobfinciert, door get versoucken, ende
obfincieren van get voorsd appointement, ende
doen profiteren vanden wijt daer worden meer ge
molten Heeren Commissarissen, intgader get
waerinnen vanden selven wijt daer, aende
zide vande gedaegden, ende get voorsd verbael
datrop ghonden, volcomen litispoudentie voord
voorsd Hove, over de sachen, int gantte verbael
gentionneert, ende gintroductoort. Werdende
deselbe stijle, ende practyque, int belanden van sache
ken voor Commissarissen vanden voorsd Hove,
insouderget int belanden, ende insouderken
van Matrimoniale sachen ende tusschen
personen van qualiteit, diemen om respect
willen, vande rolle, ende publicque audientie

gewoon & te houden, alsoo doortraens' aetsebolgt,
Dus verclart in Swabenhage, vnde by ons
not ons hanttoeken, vnde gewoonlyck siguet
ouderoeyckent vnde besoyelt, opten 6ij. Octob.
xij. aetseboetice

L. Van Strijen
1649

G. J. van der
1649

J. van der
1649

H. Aerts.
1649

Ysbrant Craft
1649

J. W. Nierp
1649

J. G. Gortman
1649

Martin: Vanderhaeghe
1649

Die E. D. Soone van
Zeeboudt.

Verdoont met schuldige reverentie Wolfgang Henrich Sülzer
van Elvingen, ende Jo. Aron Maria van Walsenae van Du-
renvoorde, Soe dat sij heeden heegent de heer Roesche,
meester Demmel ende de Weduwe van J. Gerrard van
Arnhem, al: denaech van rechten hebben, te respecteren, aen-
gaende het diferent waerom dat heer E. niet willen toe-
laeten, dat der suplie: echtschap bouwen voortgauch
naech gewinnen; Ende gemerckt dat die heer Raets
heer Demmel, ten aensien van sijn E. voorsz Soone,
int voorsz point partijdijs: Soe verspecken suplie:
overtuuedig dat die gemelte Raets heer Demmel int
revideren ende examineren van voorsz questie ende
glauwie, sijn sal geliebet, t'absentieren ende daerin
niet tusschen sprecken, veelmin voteeren.

— Dief Doente.

Men Heer ende waerde Man

De wijel Jek door en mirakelcus gelucke
ben igt het schip oncomen daer Jek nu
vier weeke in gevanghe gehouden ben
gewest gedurich. op see en waeter is VED
nu genootraecht hier ter plaetse daer ick
mijn hiemeljck hou sitto sitto te comen
om samen te beraen om myn goet en gelt
dadeljck te krijgen en oock om soo haest
te trouwen alst moogelijck sal sijn want
Jek versaker VED dat ick swaer ben daer
is en vrou by mijn int schip geweest die
heeft mijn versackert door veel merck teeken
die sij aen mijn gesien heeft dat ick ver
secker gelooven mach dat ick swaer ben
oock mede soo sieck kan geen eten in

men lof houde ben nu mede soo bevrocht dat ick nu van mijn in nu ick swaer
ben dat ick mijn niet troosten ben. wie dat had mijn schadeljck oeceren
sal om dat ick mijn nu noch meer bevrocht als te verre om
om, comt laet sitto sitto met dege duider verhoort dege duider yre sij is
en groot onrecht van de man en vrou daer ick mijn hiemeljck hou bi VED

soort dat dochter sal Vt oge bringe ter placke
daer een vint niet goet dat Vt aen ge
adviseert te Arnhem te komne geest dat ick Vt
na dat u by mijn voor dat ick Vt eerst gesien
en gesproken heeft heb maer soo het noodich is
ken Vt dan wel weer naer Arnhem gaen om het
rechtelike als wy eerst samen raet gehouden
hellen dat wy doen sullen Vt weet wel dat ick
geen gelt en heb maer krediet tot dat Vt comt
dees linge hebben mijn na alles verschooten tot
Vt comt ick het nacht en daech moete rijese
en mijn tijt het geveelt en van men vriende te
sake bringe ben nu seer langh hemelyck verster
ke tot dat Vt na sile sile met deese dochter
comen sal specht loch Vt zyrt om sile na
het hier te comen opt spoedichst en op sullen
e roet want ick sterf nu verlangetae Vt
comt ick sou Vt wel elendicheyt wel beschry
ve wat ick al gelien heb in Vt apsenen en
hoe ick dit gewelt oetcomen ben maer sal

brieve nae Vt gestuurt een brief met de waert
die brieft de sent van poverd want in een
roeden haer Vt fuyet voor deese gelogent
ly heb hynorick michgels dees is versuick
van dees mijn verlossing hoop Vt hem noch
erst speeken tot dat hier comen vraght hem
toch nae men goet dat ick na noch getaet heb
int schip hy heeft mijn bedroft dat hyt mijn
bestellen sou ick ken het niet mee neemen
om dat het mijn kinderlyck goveest sou
helbe in dees mijn verlossing het goet dat
ick getaet heb int schip is dit een arm spa
roek een rogh ly van sy sal en een hemt
een een lybed en roes men nacht goet met
een witte roek heb na niet verstekoning
van lywaet daerom bringht loch mee al dat
Vt noch van mijn wilt ly Vt nu niet meer
als sal bidde dat goet Vt rijes wil nonjpoe
dich wil make en mijn haest te verlyde
met Vt comt ick Vt Vt ghehoorsame vrou
de bedroefte van ee
werlt tot Vt mijn verlost
den 16 september nieuwe sijdel Maria van Waghenaer

comst d'el' dochter sal V'el dan bringe ter plaete
daer ick ben v'or niet goet dat V'el aen ge
advocacie te Arnhem te kenne geest dat ick V'el
na ant'ie by mijn voor dat ick V'el eerst gesien
en gesproken heeft heb maer soo het noodich is
ken V'el dan wel weer naer Arnhem gaen om het
rechte wil als wij eerst samen raet gehouden
hebben wat wij doen sullen V'el weet wel dat u
geen gelt en heb maer krediet tot dat V'el comt
deese luge hebben mijn nu alles verschooten tot
V'el comt ick heb nacht en dach moete ruse
om mijn uyt het gewelt van men vriende te
laete bringe ben nu soo langh hyneluck verster
ke tot dat V'el nu s'ito s'ito met deese dochter
comen sal speict loch V'el rijest om s'ito nu
heet hier te comen opt spuedichtst en op staen
de roet want ick sterf van verlagge zae V'el
comt ick sou V'el wel elendicheyt wel beschry
ve wat ick al gelien heb in V'el apsonci en
hoe ick dit gewelt ontkomen ben maer sal

waacht tot V'el comt kan niet meer schryven van d'el' geest
nu s'ito s'ito met deese dochter mijn d'el' dat ick heb met v'or
d'el' geest dat ick nael so lang waacht moel nae comt waerf' meergaet
wie wente wel dat V'el v'elgels had om hier te come ick heb nich hier

van d'el' comt op gaen tot d'el' geest als deese nacht hoep
V'el by mijn comen sal het in v'or
met groot haest comt
toch s'ito s'ito
het uyt b'ierlant
den 16 september
a die die de liefste

br
die
re
hy
re
cen
toe
ink
bes
om
heb
ick
roo
een
van
V'el
als
dich
met
den 16 september
a die die de liefste

al Velt dan bringe ter placke
 ick goet dat Velt aen de
 te kenne geeft dat ick Velt
 oor dat ick Velt eerst gesien
 eb maer soo het noodich is
 er naer Arnhem gaer om het
 erst samen raet gehouden
 sullen Velt weet wel dat ic
 er bereijet tot dat Velt comt
 igh nu alles verschooten tot
 nacht en dach moete ryese
 velt m van men vriende te
 soe langh hemelyck versta
 te sijn met deese dochter
 ick Velt rijet om sijn nu
 opt spoedichtst en op staen
 lterf van verlanget nae Velt
 tel elendicheyt wel beschry
 en heb in Velt apsenen en
 oncomen ben maer sal

van Velt want op geen selgslapen als deese nacht hoep
 onschelich den nimanter
 oest waer ick ben of niet dat
 Velt by mijn eymen sal het in vterwe
 met groot haest comt
 toech sijn sijn
 hie uyt byerland
 den 16 september nieuwe stijl
 a die die de liefste sijn naest goet

briev nae Velt gestiert een brief met de waert
 die bukte de sent sans poort woont in den
 vooden haer Velt heeft voor deese gelogert
 hy liet hynorick michgels dees is oorfaek
 van dees mijn verlossing hoep Velt hem noch
 eerst spreek en Velt hier woenen vraght hem
 toech nae men goet dat ick nu noch gelaet heb
 int schip hy heeft mijn belooft dat hyt mijn
 bestellen sou ick kan het niet mee neemen
 om dat het mijn kintertijk geveest sou
 kelbe in dees mijn verlossing het goet dat
 ick gelaete heb int schip is dit een armospu
 rock een rogh lgs van sijn salyn een hemt
 een een lybel en roes men nacht goet met
 een witte rock het nu niet verschooning
 van lywaet daerom brynght toech mee al stat
 Velt noch van mijn heet by Velt nu niet meer
 als sal bide dat goet Velt rijes wil roes poe
 dich wil make om mijn haest te verlyede
 met Velt comt ick hie Velt gehoersame vrou
 de bedreefite van de
 overit tot Velt mijn verlost
 Maria van Walsenaer

Wien ster ende waone Man

men lijf hadde ben nu meede
ben dat ick mijn niet troosten kon vree
sal om dat ick mijn nu noch meer bedroef als te vree om
om, comt loek Jits site met deese dochter vree sy is
een groot vriend van de man en vrou daer ick mijn hemelyck hou tot
de wijf. Jek door en mirkeluys geluck
ben uyt het schip oncomen daer Jek nu
vier vrede in gevanghe gebruden ben
gevaest gedand. op ja en vrede is Jek
nu gecontraecht hier ter plaete daer ick
mijn hemelyck hou Jits site te comen
om samen te beven om myn goet en gelt
dale Jek te krijen en eock om soe haest
Jek twee ston abt mangeluys sal sin stant
Jek verlicker Jek dat ick soe vree ben daer
is een vrou sy mijn int schip geseest die
mijneft mijn verlickert door veel merck tekenen
die sy aen mijn gelien heeft dat ick ver
licker geveven mach dat ick soe vree ben
eock mede soe Jek kan gaen eten in

B
Mien sear sal ick men ther man
Mien en om mient wel ongelu
ich gods min tijden sy nu meer
als Jek draagen kan soe Jek nu
soe veel makte niet en doet om
mijn te soeken en te verlossen
als ick doe want ick niet ont
sien sal soet mangeluys is
soe Jek te comen arm of segge te
wacht maar ick hoop mijn heyl
sal en daer vree bevaeren mair
de perighele en sal ick niet ontfic
want ick nu in soe een extrinc
tyt geem en ben van soe daer
vrees soe Jek is geluck ick en
vrees soe ick Jek om Jek soe
at ick noch mair ontfic soe
Jek verlickt mach worde want
Jek ontfic soe groot als de
mijn soe is om mangeluys
mijn die Jek ander heyl
opt ent van de werlt ick
en rust of Jek verneemt
verneemen mach ick god
dat Jek leeren kan Jek
Jek te vervolgen
gelooft dit eock
nae mijn of lat
wieck noch niet soet met

t mijn van on
 t ick mijn
 t te bewaere
 om VEt ick
 hart valt
 syn want
 en schen by
 die mijn den
 r gods be was
 ut lingen
 ch mijn liefste
 niet meer sien
 ve seene want
 alle als ick
 raer ick soo
 be gh sou myn
 Dat wet
 groot daerde wa
 t hiet daer ick
 tere ~~daer~~ reest
 nt huys daer ick
 en hem wel beken
 en sacte weete

maer het is onmogelyck geweest wEt sou myn wet
 hebbe keene verlaten door deese middel ~~dat mogt hier~~
 te Arnhem de wylly myn hier met gewelt boore macht
 gevangen hielde most VEt onse sake hier aen rechts
 geleerde te kennen gegeven hebben sy soude VEt dan
 wel raet gegeven hebben hoe VEt myn uyt dit huys
 ghecregen sou hebben want Arnhem een stads
 van rechten is en ick ben verseeckt dat se hier VEt
 noch myn geen gewelt sonden laeten lude als wi
 maer een van byde geklaght maer seke gelovte
 niet geweten heeft dat ick hier byde byse weke
 te Arnhem ben geweest dit is nu myn begeere dat
 VEt te delft aen Cataryna van Eten aen commen
 te d'ans lade ween waer ~~so al yf~~ ~~reken~~
 sal of waer ick VEt vinden sou denne want my
 voornemen is hier of daer ick comen sal middel te
 soecke om uyt te comen wil dan te delft vernemen
 waer ick VEt vinden sal om by VEt te comen dat
 gunt myn goet voer af myn suer verdricht gaet nipt
 gelijck VEt myn geschreft heeft dat vriende noch ick
 VEt vroede vrou niet weede en sou waer VEt ge
 bleve ~~daer~~ doet dit niet maer leijt op myn die om
 VEt soo bloedich lyde en exempel ~~dat~~ ~~weese~~ van sy
 nu adieu myn liefste man ick ~~lyt~~ ~~reken~~ ~~reken~~
 soo VEt verdricht sact locht te ~~lyt~~ ~~reken~~ ~~reken~~
 lypingh dat ick VEt vinden ~~reken~~ ~~reken~~ ~~reken~~
 of weede ~~reken~~ ~~reken~~ ~~reken~~

maer het is onmogelyck
hebbe kenne verlaten
te Arnhem de vijff myn
gevangen hield de most
geleedoe te kennen ge
wel raet gegeven heb
gekregeen Jua hebben
van rechten is en ick ben
noch myn geen gewelt
maer een van Gode ge
niet geweten heeft dat
te Arnhem ben geweest
Vet te deyt am Catary
ie gans lach ween
sal of waer ick Vet vin
voornemen is hier of daer
Joccke om uyt te comen
waer ick Vet vinden sal
gunt myn goot voor af my
geluck Vet myn geschre
Vet droevde vrou niet w
blee ven dat doet dit niet m
Vet soo bloedich liede een ex
nu adieu myn laatste man
doo Vet verbroecht lach lach
typingh dat een Vet vinden
of weede ben waerick vanden